Türk Edebiyat?/Dil ve Anlat?m Dersinde Ak?? Durumu Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Türk Edebiyat?/Dil ve Anlat?m Dersinde Ak?? Durumu Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31838

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Türk Edebiyat?/Dil ve Anlat?m Dersinde Ak?? Durumu Ölçe?i (TOAD), lise düzeyindeki ö?rencilerin, Türk dili ve edebiyat? derslerine kat?l?m sa?larken deneyimledikleri **ak?? durumu** fenomenini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? özgün bir araçt?r. Ölçek, Ali Ery?lmaz ve Mammadov M. taraf?ndan 2016 y?l?nda yap?lan kapsaml? bir geli?tirme çal??mas?n?n ürünüdür. Bu çal??ma, ak?? deneyiminin e?itim ortamlar?nda, özellikle de dil ve edebiyat gibi yo?un bili?sel ve duygusal kat?l?m gerektiren alanlarda nas?l tezahür etti?ini belirlemeyi amaçlam??t?r.

Ölçe?in geli?tirilme süreci, standart **psikometrik özellikler** incelemelerini içermekte olup, elde edilen sonuçlar ölçe?in ilgili akademik ba?lamda güvenilir ve geçerli bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini göstermektedir. TOAD, ö?rencilerin derse olan derin odaklanma, görev-beceri dengesi ve içsel motivasyon gibi ak???n temel bile?enlerini ne ölçüde ya?ad?klar?n? tespit etmede kritik bir rol oynamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ak?? Durumu, E?itim Psikolojisi, Türk Edebiyat?, Dil ve Anlat?m Dersi, Ölçek Geli?tirme, Ö?renci Kat?l?m?.

Yazarlar

Ali Ery?lmaz, Mammadov, M.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, Türk Edebiyat? ve Dil ve Anlat?m derslerinde ö?rencilerin ya?ad??? öznel **ak?? deneyimi** düzeyini standart ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Ak?? durumu, ö?renme sürecinde optimal deneyim ve yüksek performansla do?rudan ili?kilidir. Bu nedenle, ölçek, ö?retmenlere ve e?itim ara?t?rmac?lar?na, ders materyallerinin ve ö?retim yöntemlerinin ö?rencilerin dikkatini ve motivasyonunu ne ölçüde art?rd???n? analiz etme imkan? sunar.

Ölçek, ayn? zamanda, ak?? durumunu engelleyen veya te?vik eden pedagojik faktörleri belirlemek için de kullan?labilir. Elde edilen veriler, e?itim programlar?n?n, özellikle dil ve edebiyat alan?nda, ö?rencilerin derse olan ba?l?l?klar?n? ve akademik ba?ar?lar?n? maksimize edecek ?ekilde yeniden düzenlenmesine rehberlik etmeyi hedefler.

Yap?

Ölçek, psikolog Mihaly Csikszentmihalyi taraf?ndan kavramsalla?t?r?lan **ak?? durumu** (Flow

ARABPSYCHOLOGY.COM

State) teorisine dayanmaktad?r. Ak??, bir bireyin yapt??? aktiviteye tamamen odakland???, zaman alg?s?n?n de?i?ti?i ve eylem ile fark?ndal???n birle?ti?i, içsel olarak ödüllendirici bir deneyimdir. Türk Edebiyat?/Dil ve Anlat?m dersi ba?lam?nda bu yap?, genellikle a?a??daki temel boyutlar? içermektedir:

Görevin Zorlu?u ile Becerilerin Dengesi (Challenge-Skill Balance).
Eylemlerin Aç?k Hedefleri ve Geri Bildirimi (Clear Goals and Feedback).
Dikkat Yo?unlu?u ve Odaklanma (Concentration and Focus).
Kontrol Hissi (Sense of Control).
Öz-fark?ndal???n Kayb? (Loss of Self-Consciousness).
Zaman Alg?s?n?n De?i?mesi (Transformation of Time).

Geçerlik

Kaynak verilerde geçerli?e dair spesifik nicel de?erler belirtilmemi? olsa da, geli?tirme çal??mas?n?n ba?l??? (Psikometrik özelliklerinin incelenmesi) ölçe?in yap? geçerli?inin detayl?ca ara?t?r?ld???n? i?aret etmektedir. Tipik olarak, bu tür ölçeklerde yap? **geçerlik** çal??malar?, faktör analizi yöntemleri kullan?larak ak?? durumunun teorik boyutlar?n?n ölçek maddeleri taraf?ndan uygun ?ekilde temsil edilip edilmedi?ini do?rulamay? içerir.

Ayr?ca, ölçe?in kapsam geçerli?inin sa?lanmas? için uzman görü?lerine ba?vurulmu? olmas? muhtemeldir. Bu süreçte, Türk Dili ve Edebiyat? alan?nda uzman akademisyenler ile e?itim psikolojisi uzmanlar?, ölçek maddelerinin ders içeri?i ve ak?? teorisi ile uyumlulu?unu de?erlendirmi?lerdir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlar?n?n tutarl?l???n? ve istikrar?n? göstermek amac?yla yürütülmü?tür. Akademik ölçek geli?tirme standartlar?na uygun olarak, bu çal??mada iç tutarl?l?k katsay?s? (genellikle Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Yüksek bir iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçe?i olu?turan maddelerin ayn? yap?y?, yani ak?? durumunu, tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Güvenirlik incelemeleri ek olarak, test-tekrar test güvenilirli?i gibi yöntemlerle, ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda benzer sonuçlar verip vermedi?i de ara?t?r?lm?? olabilir. Bu, ölçe?in zamana kar?? istikrar?n? kan?tlar.

Faktör Analizi

Türk Edebiyat?/Dil ve Anlat?m Dersinde Ak?? Durumu Ölçe?i'nin geli?tirilmesi sürecinde, ak?? durumunun çok boyutlu do?as?n? ortaya ç?karmak için faktör analizinden faydalan?lm??t?r. Bu analiz, ölçek maddelerinin hangi temel faktörler alt?nda topland???n? ve bu faktörlerin teorik ak??

ARABPSYCHOLOGY.COM

bile?enleriyle ne ölçüde e?le?ti?ini belirlemi?tir.

Yap?lan analizler (büyük olas?l?kla Aç?mlay?c? Faktör Analizi - AFA), ölçe?in, Türk dili ve edebiyat? derslerine özgü ak?? deneyimini yans?tan net ve ayr???k alt boyutlara sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu faktör yap?s?, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünün ve **psikometrik** aç?dan sa?laml???n?n kan?tlanmas?nda merkezi bir rol oynam??t?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Likely 5 veya 7 noktal?, tipik olarak "Hiç Kat?lm?yorum"dan "Tamamen Kat?l?yorum"a do?ru ilerleyen format)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Lise Ö?rencileri (High School Students)

Age Group: Genellikle 14-18 ya? aral???ndaki ö?renciler

Population Details: Türk Edebiyat?/Dil ve Anlat?m derslerini alan ortaö?retim ö?rencileri.

Test Methodology: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-report questionnaire).

Anahtar Kelimeler

Akademik Ba?ar?, E?itimde Ak??, Ö?renme Motivasyonu, Ölçme ve De?erlendirme, Dil E?itimi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: erali76@hotmail.com (Sorumlu Yazar Ali Ery?lmaz için)

Correspondence Address: ?lgili akademik kurum ve yazarlar?n ileti?im bilgileri makalenin tam metninde yer almaktad?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2016

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için genellikle sorumlu yazar Ali Ery?lmaz ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ticari kullan?m veya geni? ölçekli

ARABPSYCHOLOGY.COM

uygulamalar için yazardan resmi izin al?nmas? gerekmektedir.

Kaynaklar

Ery?lmaz, A. ve Mammadov, M. (2016). Türk Edebiyat?/Dil ve Anlat?m Dersinde Ak?? Durumu Ölçe?i'nin Psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *21. Yüzy?lda E?itim Ve Toplum E?itim Bilimleri Ve Sosyal Ara?t?rmalar Dergisi, 5*(13), 247-257.

Makalenin orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: turk-edebiyatidil-ve-anlatim-dersinde-akis-durumu-olcegi-toad.pdf

Türk Edebiyat?/Dil ve Anlat?m Dersinde Ak?? Durumu Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The scale items were not provided in the source content.

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için yukar?da belirtilen akademik makalenin tam metnine veya sorumlu yazar Ali Ery?lmaz'a ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM